

د سولې د خدای په نامه

زمونږ په ټولنه کې د سولې او د هغې په اړتیا باندې ټینګار سره د افغانستان د مدني ټولني بنسټونه یو ځل بیا له هغو کسانو څخه چې په دې لار کې په رښتینولۍ او د زړه له کومې زیار ګالي، مننه کوي. په افغانستان کې د سولې ټینګولو او د هغې پراختیا لپاره باید د جګړې لاملونه، کشالي او ناورینونه وڅیرل شي او خلک پرې خبر کړل شي. مونږ په دې اند یو چې سوله په اصل کې د افغانستان ملت پورې اړه لري او باید هرې تګلارې کې چې په هغې کې د سولې، ملي ګټو، عدالت او د بنځو حقونو په هکله خبرې کېږي، هغه ته د معلوماتو او اطلاعاتو ته د لاسرسۍ لومړنی حق ورکړل شي او په عملي توګه په پریکړو کولو کې برخمند شي. اوس هم لا وخت شته چې د تیرو ۸ کالونو تیروتنو څخه زده کړه وکړو او له شته و فرصتونو څخه ډیره موخه ایزه ګټه پورته کړو.

د مدني ټولني بنسټونه د پخلاینې او بیا ګډون پخاطر د دولت د وړاندې شوي استراتیژۍ په اړوند اندیښنو درلودلو سره سره، د خپور شوي لیست په هکله هم په لاندې ډول خپلې ژورې اندیښنې څرګندوي:

- پخوانیو تجربو بنودلي ده چې لوی کمیسیونونه نشي کولای چې ژر هوکړې ته ورسېږي.
- ډیری کسان چې په دې لیست کې نومونه راغلي دي، د دولت په نورو ډیرو کمیسیونونو کې هم غړیتوب لري. دا کار به د سولې بهیر کې د هغوی د پڅ ګډون لامل وګرځي.
- په لیست کې د راغلیو ځینو کسانو جګړه ایزه تجربه نسبت تر سولې څخه ډیره ده، دا کار به ددې لامل شي چې د افغانستان خلک او نړیواله ټولنه د دې بهیر په وړاندې بې باوري شي.

نو په دې اساس څرنګه چې وویل شول، د مدني ټولني بنسټونه او د بشري حقونو فعالان د سولې د بهیر د اغیزمنتیا د پیاوړتیا او سمون په موخې د لاندې ټکي و وړاندیز کوي:

- ۱- مونږ ټینګار کوو چې د عدالت او انتقالي عدالت بحث باید د دولت د کاري جدول په سر کې ونیول شي
- ۲- دولت دنده لري چې د جګړې د لاملونو جرړې وپلټي او له خلکو سره یې شریکه کړي، یواځې دا کار به د سولې او د سولې د بهیر په پیاوړتیا کې د خلکو د ګډون پیلامه وګرځي.
- ۳- باید د جګړې، سولې او وسله والو مخالفینو څخه ډیر ژور تعریف وړاندې کړل شي تر څو خلک وپوهیږي چې له چا سره مخامخ دي او څوک یې دوستان دي. سره له دې خلک حق لري چې وپوهیږي آیا د دولت او نړیوالې ټولني طرحه یو جانبه ده که وسله وال مخالفین هم ورسره یوه خوله دي؟
- ۴- پخوانیو تجربو په ډاګه کړي چې سولې ته د رسیدلو طرحې زیاتره د فرصتونو څخه د ناوړه ګټې اخیستنې لاندې راغلي او په حقیقت کې د جوړجاړي او فرصت ورکولو طرحې وې. مونږ نباید یوځل بیا د دا ډول طرحو قربانی شو.
- ۵- مدني ټولنه ټینګار کوي څو د سولې د عالی شورا د لیست ترکیب ته بیا کتنه وشي او په جنګي جنایتونو او د بشري حقونو په سرغړونې تورنو کسانو په ځای، کارپوهان، وړ او هغه کسان چې د ترینګرتیاو لمنځه وړلو، منځګړیتوب او د پخلاینې لار کې ډیره تجربه لري وروپېژندل شي.

۶- د افغانستان د مدني ټولني بنسټونه په شمول د ټولنيزو، فرهنگي، غير حكومتي سازمانونه، د بنځو د حقونو او بشري حقونو مدافع بنسټونه په داسې حال كې چې د عادلانه سولې د بهير څخه ملاتړ كوي، ددې غوښتونكي دي چې په ټولو پريكړو كولو كې ورته ونډه وركړل شي او د سولې او ټيكاو د ټينگولو د رښتينو عاملينو په توگه وپيژندل شي نه يواځې د پيښو د قربانيانو په توگه!

د افغانستان مدني ټولنه په داسې حال كې چې اوضاع په ځير سره څاري، هلې ځلې كوي څو د دولت د وړاندې شوې طرحې په اړه څيرنيزه خبرې اترې پيل كړي او د سولې د بهير د اغيزمنتيا او چټكتيا په موخي عملي وړانديزونه وړاندې كړي. سره ددې، د افغانستان مدني ټولنه خپل ځان ژمن بولي څو د رښتينو او رڼو هلوځو څخه چې د سولې، عدالت او ټولنيزې سوکالی د رازرغونيدو لامل گرځي، ملاتړ وکړي.

